

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

ÎN LUMINA CUVÂNTULUI SCRIS

- INTERVIU CU DOAMNA ELENA BUICĂ - O SRIITOARE APROAPE NONAGENARĂ

George ROCA

George ROCA: *Iată-ne din nou în momente de revenire pe tărâmul interviurilor despre universul spiritual ca în atâtea alte dăți. Ne cunoaștem de mult timp, dar mai avem încă multe de aflat sau vrednice de reamintit. Pentru că au apărut mai multe interviuri în care șirul vieții dumneavoastră a fost pe larg prezentat, de această dată interviul se va referi cu precădere la universul fără limite al sinelui, oglindit în propriile scrieri publicate. Fiind un eveniment remarcabil în viața dumneavoastră, pășirea pragului celor 90 de ani, pe care îi veți sărbători la 3 ianuarie 2023, cred că este potrivit, ca să ne spuneți pentru început, cum vă simțiți la această etapă de viață. Care vă este starea fizică și psihică?*

Elena BUICĂ: Vă mulțumesc pentru statornicia cu care reveniți pe acest tărâm al dialogurilor la distanță, ținând cont că sunteți supraaglomerat cu munca de binefacere în folosul limbii, literaturii și culturii neamului nostru românesc. Va răspund cu toată căldura inimii, ilustrând și cu citate luate din scrierile mele pentru a fi cât se poate de aproape de ceea ce mă definește. În ceea ce privește starea mea fizică, mulțumesc Tatălui Ceres, fiindcă, ajungând la cei 90 de ani, acest rotund biografic râvnit de mulți semeni, pot zice că este așa cum e orânduită viața întregului Univers. Merge asemenea naturii, asemenea soarelui acum aflat în curba spre apus, merge liniștit, cu pierderi lente, fizice, mai ales, dar suportabile. Până la această vârstă nu am observat cum s-au strecurat anii printre aniversări, printre bucurii și suferințe sau preocupări pentru înfăptuirea obiectivelor propuse. M-a ajutat firea mea optimistă, spun asta ca să amintesc câte ceva și de starea psihică. Și vorbind despre darul primit, cel al unei senectuți mai prelungite, îmi vine în minte ce zicea Seneca: „Ceea ce importă nu e lungimea, ci valoarea vieții”. Am încercat să dau valoare vieții apropiindu-mă cât se poate de mult de omul cu sentimente frumoase, omul cu inima plină de recunoștință și credință, omul care simte, primește și dăruiește iubire. Pe cei care calcă hotarele omeniei și se aruncă cu vrăjmășie asupra mea îi las să se scalde în suc propriu. Nu sar la bătaie. Pentru starea mea de bine mă ajută și lectura, amintirile și imaginația. O formă înaripată mi-o dau vibrațiile inimii și ale minții luând forma cuvintelor scrise ca pentru a fi dăruite celor care se ostensesc să-și arunce ochii pe scrierile mele, pe acest fruct rumenit al toamnei târzii, cu aroma gutuilor care privesc iarna de pe pervazul ferestrei.

George ROCA: *Vă rog să ne prezentați în linii mari câteva date ale vieții dumneavoastră pentru a ne servi ca punct de plecare în acest interviu.*

Elena BUICĂ: Născută la 3 ianuarie 1933, fac parte din stirpea cu rezonanță a familiilor Buică, oameni falnici, vânjoși și harnici, din comuna Țigănești, situat în Teleormanul lui Marin Preda, Zaharia Stancu, Gala Galaction și Constantin Noica a cărui rădăcină ereditară avea ceva comun și cu neamul nostru. Tata, Spirea Buică, era fiu de țăran de la talpa țării, dar a prins din zbor un avânt al dezvoltării miciei burghezii din perioada interbelică și a devenit negustor de cereale cu mult succes până când au venit vremuri vrăjmașe și a plătit scump categoria socială în care a fost încadrat, cea a burgheziei, dușman al poporului. De aici, și consecințe pentru cei trei copii ai familiei. Am urmat școala primară în Țigănești, apoi Școala Normală timp de opt ani, din care, patru ani la Institutul „Ioan Oteteleșanu” din localitatea Măgurele, lângă București și, după reforma învățământului din 1948, patru ani la Școala Pedagogică nr. 2 din București, ambele instituții de renume. Cursurile universitare le-am urmat la Cluj, la Universitatea „Babeș-Bolyai” după ce, prin căsătorie, mi-am schimbat statutul social care-mi interzicea să frecventez cursuri de învățământ superior. Am fost profesoară de limba și literatura română în Bihor, Cluj și București până la pensionare, în 1988. În anul 1998 m-am stabilit în Canada la familia fiicei mele. Am început să scriu la 70 de ani, semnând și cu pseudonimul „BUNI”. Deși proza mea a dat în pârg destul de târziu, ea a devenit un nou mod de a exista. Debutul literar l-am făcut la prestigioasa revista de cultură „Observatorul” din Toronto, condusă de domnul Dumitru Puiu Popescu, care mi-a oferit o rubrică permanentă care durează până în zilele acestea. Am fost îndrumată și ajutată de remarcabilii oameni de cultură Artur Silvestri și George Roca. Scriu proză scurtă pe care am publicat-o în nenumărate reviste pe multe meridiane ale Pământului nostru. Aceste scrieri au fost adunate în 18 volume și sunt în pregătire alte trei volume.

George ROCA: *În mai multe lucrări publicate vorbiți despre dorul accentuat din timpul senectuții, pentru oamenii și locul natal, Țigănești-Teleorman. Cum vă explicați accentuarea acestei atracții?*

Elena BUICĂ: Se spune că apele fluviului, înainte de a se arunca în mare, unde își încheie drumul, se uită înapoi cu nostalgie la locul ivirii pe acest Pământ. Părerea aceasta cred că a izvorât din trăirea celor de vârstă a treia, numită și vârsta înțelepciunii. În locul cald al inimii și eu adăpostesc anii copilăriei, oamenii și locurile natale, bag seama, corola-nțelepciunii îmi surâde câteodată și mie. Cred în afirmația celor care spun că înaintarea în vârstă aduce cu sine un sentiment mai puternic al legăturii omului cu pământul din zona în care s-a născut, cu apa și aerul care au dat puterea să scoți primul țipăt vestind sosirea în această lume. Pământul, aerul și apa locului unde ai venit pe lume au funcții generatoare de viață. Asta este motivul pentru care, abia acum îmi găsesc ereditatea în viața omului de la țară, în mod special al timpului venirii mele pe acest pământ. Fondul ancestral de simțire românească ne învață că acel cuvânt ACASĂ nu este un loc anume, ci este un SENTIMENT.

George ROCA: *Din nota biografică aflăm că ați emigrat în Canada în anul 1998, la 65 de ani. E un act de cutezanță. Ce v-a împins să faceți acest pas? Pe ce ați pus bază mai mult, pe rațiune sau pe intuiție? Cu ce gânduri și hotărâri v-ați înarmat când ați luat hotărârea să plecați definitiv? De unde forța să schimbați țara, mediul de viață, să vă acomodați în altă cultură?*

Elena BUICĂ: Într-adevăr, a fost un act chiar de mare cutezanță să renunț la toată agoniseala de-o viață, să renunț la țară și climatul ei, la prieteni, la limba pe care am slujit-o cu devotament, la obiceiuri, tradiții de care eram foarte legată, la universul spiritual... Mă bucuram de un nume bun. A trebuit să-mi calc pe inimă și să mă duc în Canada ca să ajut la creșterea și educația nepoatei mele. N-am putut să nu răspund strigătului de ajutor al fiicei mele.

George ROCA: *Cum a decurs acomodarea în Canada? Totul a mers bine de la început? Ce vi s-a părut cel mai greu în acest proces de acomodare?*

3

Elena BUICĂ: O spun clar și răspicat: nu este ușoară pentru nimeni strămutarea în altă țară, mai ales la senectute, lăsând de izbeliște toată agoniseala de-o viață. Ți trebuie multă forță interioară să te arunci în necunoscut, în nesiguranță, ca o frunză în bătaia vântului, să iei totul de la capăt, să vorbești o altă limbă în timp ce gândești și trăiești în interior în limba maternă, să-ți învingi dorul de ceea ce a fost parte din ființa ta, să ții pasul în alt ritm cu cei care acum formează noul tău univers și când cazi, să ai puterea de a ridica fruntea din țărână ca să privești iarăși cerul.

Înainte de a pleca din țară, am știut ce las în urmă, am intuit ce mă așteaptă, dar familia a fost mai presus de alte cauze. Fiica mea și familia ei aveau nevoie de mine și le-am ascultat chemarea, chiar dacă prețul a fost scump, dar nimic n-a fost mai scump decât ei. Mi-am propus să fiu înțeleaptă pe cât se poate, să stau cu ochii ațintiți pe noi înțelesuri ale vieții într-o țară în care rosturile se deosebesc mult de ceea ce cunoșteam până acum, să accept noul, să mă adaptez cât mai repede cu putință pentru a micșora costul adaptării. Canada e o țară minunată, o iubesc și pe ea și o prețuiesc, mi-a oferit multe motive ca să-mi petrec anii senectuții în condiții bune, dar partea mea de suflet și locul meu pe lume sunt tot în țara în care am sorbit prima gură de aer și de apă, printre oamenii din mijlocul cărora m-am ridicat sau împreună cu cei cu care am râs, am plâns, am învățat, am nuntit, am botezat, într-un cuvânt, am viețuit cu toate cele bune și mai puțin bune, așa cum ni le așterne viața în calea fiecăruia.

În vara anului 2011, pentru prima dată, am fost în România împreună cu nepoata mea, Mara, atunci la 19 ani. Mare i-a fost mirarea când m-a văzut în mediul meu firesc. Spunea la toată lumea: „Buni a mea aici este alt om. Acum o cunosc mai bine pe Buni. Aici e locul ei de pe pământ, aici este ea cea adevărată. Acum văd cât a costat-o să stea alături de mine”. Dar dacă ar fi posibil să dau înapoi roata vieții și să ajung iarăși la momentul luării deciziei plecării, cred că tot la fel aș proceda, dar aș face totuși multe mișcări altfel. După mai mulți ani, trăim sufletește mai lejer în două țări și le iubim pe amândouă, căci nu există o axă asigurătoare a suveranității sentimentelor și facem mereu balansul între cele două lumi. Dar între trecut și prezent este o zare de lumină, ca o punte, unde trăirile noastre se întâlnesc, se contopesc și dau naștere unui alt soi de viitor și unei altfel de viață. E o viață care se primenește continuu, trăind un prezent mai proaspăt, cu mai multe noutăți, chiar dacă este câștigat cu prețul unui tribut mai mare, cu o mai largă privire asupra lumii, cu alte orizonturi și alte înțelesuri. Dar trăim și un trecut, cu un inimitabil patos fără patimă, mai frumos și mai îndulcit, strecurat prin sita vremii. Retrăim pe îndelete amintirile, adevărate restituiri de viață.

George ROCA: Care vă este viziunea despre România de la distanța de 8.000 de kilometri și de la înălțimea vârstei la care va aflați? Către ce credeți că se îndreaptă țara noastră și omenirea întreagă?

Elena BUICĂ: Nu mai văd România ca prin prisma celor 8.000 km distanță. Astăzi internetul a făcut din întreagă noastră planetă un fel de sat ceva mai mare. Știrile circulă aproape cu viteza gândului. Imaginea țării noastre – o spun cu multă durere – nu e una favorabilă. Curba este descendentă pe multiple planuri. Chiar dacă nu în aceeași măsură, întreaga evoluție europeană bate pasul pe loc și nu de puține ori face un pas înapoi. Mulți cercetători mari ai lumii, în urma descoperirilor arheologice, afirmă că primii oameni din Europa au locuit pe tărâmul țării noastre și, astfel, ne trimite gândul că e posibil să dispară această civilizație ca să se nască alta. Mie mi se pare că Europa mai are suflu și țara noastră asemenea. Istoria ne arată că poporul nostru a trecut prin mai multe etape de viață foarte grele, dar și-a găsit forța să se revigoreze. Maica Domnului nu va lăsa să piară „Grădina Sa”, așa cum a fost numită țara noastră.

George ROCA: Din scrierile dv. am văzut că ați iubit profund munca de profesoară de limba și literatură română, dar și scrisul în perioada senectuții. Dacă ar fi să luați viața de la început, ce ați alege, școala sau scrisul? Ce apreciați la aceste două profesii?

Elena BUICĂ: Stau în cumpănă, dar tot simt că atârnă mai greu profesoratul. Ca profesoară de limba și literatura română am avut lipit la inimă universul scrierilor cu autorii și dăruirea lor pentru această artă. La această comoară s-a adăugat emoția trăirilor cu rezonanță specială, trăiri alături de copiii care mă priveau cu drag și așteptau să le aduc frumuseți literare, căldură și înțelegere. E atâta frumusețe și emoție într-o sală de clasă pe care ai reușit să o ai de partea ta ca profesor! Visez și acum de multe ori că sunt la catedră și îmi pare rău că visul se termină. Dar și scrisul face parte din viața mea și n-aș renunța la el definitiv.

George ROCA: *Cum ar arăta într-o oglindă imaginară trăirea interioară când vă așezați la masa de scris?*

Elena BUICĂ: Când mă așez la masa de scris ori când sunt în pat și, până să îmi vină somnul, sau mă aflu în te miri ce alte împrejurări și mă vizitează o idee care cere întruchiparea cuvântului, înaintea mea se deschide un spațiu luminos în care se află multă lume cunoscută, dar și necunoscută. Vorbesc cu ei, îmi aud glasul gândurilor, ideile mele se adresează lor și ei îmi răspund. Stau de vorbă și cu cei duși în eternitate, căci gândurile nu au nicio piedică, umblă nestingherite în tot nesfârșitul univers. Și de la ei primesc răspuns conform firii și gândirii pământești, așa cum s-au înregistrat în mintea mea. Mulți prieteni îmi spun că atunci când îmi citesc scrierile parcă mă văd înaintea ochilor, îmi aud vocea și mă simt alături de ei.

George ROCA: *Din realizările remarcate de către cititori și de criticii literari, care credeți că au fost primite de la Pronia Cerească și care sunt cele câștigate pe tărâm pământesc? Vă rog să ne vorbiți de câteva semne de apreciere ale acestor daruri.*

Elena BUICĂ: Părerea mea este ca Pronia Cerească a pus și în mine niște daruri, așa cum a pus în fiecare ființă omenească. Eu am prins aceste daruri și, prin muncă și perseverență, am adăugat alte daruri, acestea fiind căpătate prin educație și autoeducație. Pe acestea le-am turnat în forme conform firii mele, așa cum m-a ajutat capacitatea de înțelegere.

George ROCA: *Scrierile dumneavoastră pulsează de viață și, într-adevăr, pare că stați de vorbă cu cititorul. Unde ați găsit izvorul vieții pe care l-ați pus între copertile cărților pe care le-ați semnat? Care a fost izvorul de inspirație? Ce v-a atras mai mult? Ce forme a găsit vârful peniței să aștearnă câte ceva din tumultul gândurilor și trăirilor de care ați fost stăpânită?*

Elena BUICĂ: Când am început să scriu, deja pășisem în anii înțelepciunii, aveam atunci „doar” 70 de ani și, în acea toamnă a vieții. puteam să întind mâna să aduc roadele din anotimpurile anterioare, acum coapte, rumenite și aromate. Roadele acestea, în bună parte, au fost amintiri. Și, Doamne, câte am avut eu de învățat din amintirile mele luate din viața trăită și puse apoi pe hârtie. Am considerat că fără filmul amintirilor din mintea noastră ne-am pierde în Univers. Avem nevoie pentru noul din viața noastră, de retrospectivă, de ceea ce am învățat din experiență. Fără comuniunea lor, viața nu ne-ar fi de niciun folos. Întâmplările de tot felul din cursul vieții sunt lecții minunate care ne transformă, puțin câte puțin, în omul care vrem să fim. De aceea, proza mea, în bună măsură, este memorialistică. este scrisă la persoana întâi, dar cu sens general, în care mulți se pot regăsi.

În ceea ce privește noutatea din proza mea, o constituie întâmplări și evenimente recente izvorâte din întâlnirea cu noutățile din timpul petrecut în vacanțe exotice. Viața pe Pământ este un cadou primit de la Univers și trebuie să fie cunoscută pe măsura puterilor noastre. Pe lângă aceste teme amintite, în scrierile mele și-au făcut un loc larg și cele despre scriitorii din trecut și de astăzi, pe care i-am îmbrățișat cu căldură. Am scris despre aceștia cu drag și cu prețuire, scoțând în relief acele valori care pot fi luate ca

exemple și care au putere să stimuleze autorul. Chiar dacă scriitorii despre care am scris nu au primit consacrarea, nu putem ignora contribuția lor la cultura neamului nostru. Am fost stimulată și de cuvântul filosofului nostru Constantin Noica: „O cultură nu se poate judeca numai după operele mari, de incontestabilă valoare, ci și după realizările mici, de trudă laborioasă și vrednică, prin care se realizează cadre, se deschid câmpurile și se delimitează, în mijlocul cărora va trebui să apară opere autentice”.

5

George ROCA: *Cum ați dori să rămâneți pentru posteritate?*

Elena BUICĂ: Încercând să răspund la această întrebare, îmi vine în minte imaginea unei pisicuțe care, cu multă încredere în sine, își privea chipul într-o oglindă. Imaginea pe care o vedea era aceea a unui leu tânăr și frumos cu care nu avea nimic comun decât culoarea blănii. Mă tem să nu fiu și eu asemenea ei, să văd în oglinda timpului așa cum s-a văzut această pisicuță. În largul fluviu al anonimatului și din rostogolirea neîndurătoare a timpului, mi-aș dori ca, din tot ce am fost și am scris, să dăinuie ceva pentru posteritate, să rămân măcar atâta cât spunea Nicolae Titulescu: „Chiar de nu voi fi un far, ci o candelă, ajunge... Chiar de nu voi fi nici candelă, tot ajunge, fiindcă m-am străduit să aprind lumina”.

De multe ori m-am întrebat: ce mi-aș dori? Și, ca un ecou, îmi venea un răspuns din adâncul ființei mele. Mi-aș dori să străbată prin timp ideea că măcar m-am încumetat să surprind câte ceva din inefabilul vieții, din fiorul infinitului aflat dincolo de granițele pământescului ființei noastre sau ceva din acea beznă a misterelor care ne împinge spre neprevăzut și că peste toate acestea m-am străduit să arunc o lumină ca mierea razelor de soare, într-o după-amiază de toamnă târzie când m-am apucat să scriu ignorând viforitele iernii care își aruncau spre mine săgețile rău prevestitoare.

Cum aș mai dori să rămână poate imaginea mea? „Ca un liliac înflorit a doua oară la poarta înserării” și neapărat „Zămbind vieții”, însoțită mereu de un „Gând purtat de dor” de acel dor al locurilor natale, de cel al universului copilăriei, al oamenilor Țigăneștiului natal, oamenii pentru care m-am străduit, prin scrierile mele, să le port românitatea și numele pe toate meridianele pământului cu ajutorul internetului. Mi-aș dori să rămână ceva din fervoarea cu care am urmărit, pe verticală, spiritualitatea neamului românesc și am sorbit cu nesaț din frumusețea graiului nostru.

Mi-aș dori să rămână ceva din scrisul meu ca un mod de a exista, ca un altar pe care sufletul meu s-a reconstruit din țândările unor lovituri și din durerile neplânse, înăbușite în camera inimii. Mi-ar plăcea să rămân în posteritate ca un scriitor îndrăgit de arta cuvântului, haina gândului încoronată care cuminecă inima și sufletul și care ne redă pe noi nouă înșine. Mi-a plăcut să mă cufund în adâncul cuvintelor care se Țes din liniile abia străvezii ale sinelui. M-a preocupat întotdeauna înălțimea ideilor literare, dar și cea a trăirii într-un frumos cu încărcătură emoțională. Chiar dacă astăzi puțini sunt aceia care mai privesc literatura ca pe un act vital și edificator, știu că frumusețea scrisului va dăinui și, cu el, sper, că măcar câteva scânteieri din scrisul meu să se mai zărească la orizont atunci când voi privi de la înălțimea seninului deplin.

George ROCA: *Vă rog să ne prezentați câteva fragmente din care să desprindem cum vă sunt privite acum scrierile pe care le-ați publicat.*

Elena BUICĂ: În cei 20 de ani de aplecare asupra scrisului s-au adunat multe păreri. Chiar dacă sunt unele cuvinte de complezență, eu le-am păstrat ca pe un zâmbet drept răspuns efortului meu. Pe o carte de-a mea stă scris: „Iubită și distinsă Doamnă scriitoare Elena Buică, sunteți fără egal! Vă iubesc fiindcă sunteți atât de modestă, de generoasă, de talentată și de ... normală! Sunteți și rămâneți în inima mea! Vă îmbrățișează, Florin Piersic”

Mintea scilpitoare a scriitoarei Gabriela Căluțiu Sonnenberg din Spania a așternut câteva păreri despre scrisul meu: „*Ronțăie ideile anevoie, le smulge reflecții neașteptate, iar, în final, le dă o formă palpabilă, îmbrăcându-le în cuvinte din care îți vine să muști, pofticios. Stilul e unic, inconfundabil, metoda Buni de combatere a uitării. Paginile cărților sale sunt de-a dreptul saturate cu însăși ființa ei, dornică de a îmbrățișa întreaga lume, absorbindu-i frumusețea și dăruindu-i însutit zâmbet și lumină interioară*”

6

Remarcabila scriitoare Elena Armenescu e de părere că: „*Zarea interioară luminoasă deschide scrierile Elenei Buică, favorizată de destin să cunoască mai mult de jumătate din lume, iar această cunoaștere este sporită de sensibilitate, inteligență, plus înțelepciunea conferită de bogata experiență a vieții, cu bunele și relele sale*”. Despre scrierile pe această temă, scriitorul George Stroia a remarcat: „*Frumoasele vacanțe*” ale Elenei Buică sunt o lecție de spiritualitate și altruism”.

George ROCA: *Ce ați fi dorit să vi se împlinească și viața v-a refuzat?*

Elena BUICĂ: După cum am menționat, Pronia Cerească mi-a dăruit o viață cu multe daruri, dar și cu multe refuzuri cu care, în final, s-au compensat. Darul cel mai însemnat a fost o construcție interioară care m-a împăcat pe mine cu mine însămi. Sunt mulțumită așa cum sunt. Evident că pe scara socială poți privi întotdeauna cu dorința de mai sus. Dar dacă acest „mai sus” nu are limite, se cheamă că nu poți atinge înălțimea dorită niciodată. E în firea omului setea de nemărginire. Și mai e ceva, pentru a păstra echilibrul, viața îți dă, dar îți ia pe măsură.

Viața mi-a refuzat traiul în sânul familiei, pentru a primi ajutor, dragoste, ocrotire și îndemn să mă ridic atunci când m-am împiedicat și am căzut. Soțul, pilot, la 29 de ani, a avut un accident cu avionul și m-a lăsat să cresc singură copilul de patru ani. Tot viața a fost aceea care mi-a luminat calea și mi-a întărit voința și puterea de a străbate printre semeni cu capul sus. Compensări au fost multe, pentru care dau mulțumire Tatălui Ceres. Ca să dau câteva exemple, amintesc reușita efortului de a-mi crește copilul, ba mai mult încă, i-am ajutat și la creșterea nepoatei mele care acum dă semne bune. Mai e de adăugat și la aceste daruri universul deosebit de frumos și interesant al traiului în Canada și, mai ales, trăirile interioare de o rară frumusețe dăruite de preocuparea pentru scrieri.

George ROCA: *Ce planuri aveți și ce așteptați de la viitor?*

Elena BUICĂ: Mosorelul vieții mele și-a cam strâns ața, nu știu câtă ață a mai rămas. Și e ceva interesant, pentru că nu îi văd capătul, perspectiva viitorului nu s-a schimbat. Îmi fac planuri ca și când viitorul e tot așa cum a fost de-a lungul vieții. Îmi doresc sănătate atât cât se poate, îmi doresc pace și bună înțelegere în familie și în lume și și să pot continua scrisul încât, momentul plecării definitive să mă găsească cu condeiul în mână.

George ROCA: *Ce cuvânt doriți să adresați cititorilor?*

Elena BUICĂ: Pășind în cea de a 90-a „primăvară” a vieții mele, din șirul gândurilor izvorâte din experiențele prin care am trecut, acum știu că aş avea indubitabil următorul răspuns: de-a lungul vieții să aibă ca scop evoluția spirituală și, ca armă, să folosească numai forța gândului. Starea de spirit este izvorul ce deschide drumul spre noblețea sentimentelor, spre lumină, cultură, civilizație și, pentru asta, de mare ajutor este să țină cartea aproape din care să soarbă frumuseți și înțelepciune. Puterea gândului ne ajută să ne construim pe noi înșine și să devenim ceea ce dorim, căci un gând este o formă de energie pe care nu o vedem, dar care produce rezultate concrete și nu e nimic mai durabil decât ceea ce se naște din scânteierea gândului nostru și îi dăm viață după propriile puteri, investind trăiri pe măsură.